

SLOVENEK

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6.50
za en mesec " " 2.20
za Nemčijo ololetno " 29.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V upravnisti:

Za celo leto naprej . K 22.40
za pol leta " " 11.20
za četrt leta " " 5.60
za en mesec " " 1.90
S pošiljanjem na dom stane na mesec 2 K. Posamezne št. 10 v.

Inserati:

Enostolpna petstvrsta (72 mm):
za enkrat . . . po 15 v
za dvakrat . . . " 13 "
za trikrat . . . " 10 "
za več kot trikrat . . . " 9 "

V reklamnih noticah stane enostolpna garmondvrsta 30 vinarjev. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja:

vsak dan, izvenredno nedelje in praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III. Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. Sprejema naročnine, inserate in reklamacije. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Povzdiga kmetijstva na Kranjskem.

Časopise imamo zato, da se razgovorimo v njih. Potemtakem bo pač najbolje, da stopim v javnost na lastno pest, pa tudi na lastno odgovornost. Reč je tako važna, da se ji morajo umakniti vsi, prav vsi osebni oziri. Gre se za deželno-kulturni referat v deželni odbor, zlasti za oddelek, ki se tiče živinoreje. Zdaj ga ima poslanec ustavi zvestega veleposestva grof Barbo. Deželni glavar ima pravico razdeljevati deželni odbornikom referate, kakor sam hoče. Brezdvobje je bil njegov namen pritegniti vse odbornike k vspešnemu delu in jim vsled tega odkazati referate, ki so jim osebno všeči. Zato je ustregel grofu Barbotu in mu dal referat, ki ga je prej imel naš poslanec Povše. Odkrito naj povem, da bi jaz, ko bi imel v tem oziru kaj vpliva, tega nikdar ne bil storil. Poročevalec je pač formalno odvisen od večine deželne odbora, in ta je naša, toda dejansko so razmere drugačne. Kako sitno je za naše odbornike, če morajo z nekim sumom paziti na vsak predlog iz tako obširnega delokroga in tako šele nenaravnost dati akciji za povzdigo kmetijskega gospodarstva, ki so zanj konečno le sami odgovorni, pravo smer. Poročevalec daje vedno svojemu delokrogu pečat svoje osebnosti, svojega uma, značaja in strankarstva. To velja za vse. Neokusno bi se mi zdelo, da bi v ti zvezi podajal kako karakteristiko grofa Barbota kot strankarja. To pa smem trditi, ne da bi se bal ugovora, da mu je vsled njegove socialne stopinje in njegovega strankarskega stališča manjkalo priložnosti, spoznati naše ljudstvo in njegovo sposobnost za gospodarski napredek in da drugače gleda na ljudstvo, nego nas kateri. Pri deželni kulturi, zlasti pa pri vsem delu, ki se tiče povzdige kmetijstva, je neposreden stik z ljudstvom neobhodno potreben. Treba je vzgoje, treba zdravil; vzgojevatelj in zdravnik pa potrebujejo najprej zaupanja do sebe, ki ga seveda morata vračevati z zaupanjem do vzgojevalcev in bolnikov.

Pa pustimo to reč! Moja sodba se glasi: Tudi ko bi imel grof Barbo vse lastnosti dobrega poročevalca za deželno kulturo, bi vendar v sedanjih razmerah ravno vsled pomanjkljive uredbe, — to je seveda le moja sodba, — gospodarski napredek ne mogel najti v delovanju deželne odbora tiste iniciative in opore, ki jo zasluži, in ki jo omogočujejo razpoložena denarna sredstva in razpoložni strokovnjaki. Pomanjkljivost, ki je po mojih mislih bistvenega značaja, je v tem, da ni enotnega vodstva. Že to, da je združništvo in da so melioracije v drugih rokah, nego povzdiga živinoreje, je nerodno. Združništvo ima zdaj dr. Pegan v referatu, melioracije pa dr. Lampe. Malemu in srednjemu kmetu je nemogoče napredovati v živinoreji brez zadruga, nemogoče pa tudi brez izboljšanja travnikov in pašnikov. Po sedanjih razdelitvi mora nujno priti do kompetenčnih konfliktov, ki pri njih brez dvojbe silno trpi reč sama.

Samo mimogrede naj omenjam, da menda še tudi ni končno določeno, kdo izvršuj posle živinorejskega, in kdo mlekarkega nadzornika. Tu se seveda najlože napravi red in razmere same kategorično zahtevajo, da se tudi v resnici takoj izvrši, kar je treba. Deželne odbora sklepi so jasni; gotovo morajo imeti v vsakem slučaju večjo veljavo, nego kake osebne težave, ali osebni oziri. Zdaj ni enotnosti v živinorejskem nadzorništvu in to seveda slabo vpliva. Če n. pr. en deželni strokovnjak poudarja, naj se ustanove male živinorejske zadruge, drugi pa to pobija in proti temu agitira, ne

pridemo nikamor. Pomanjkanje enotnosti se je pokazalo tudi pri organizaciji kmetijskih tečajev. Samo to rečem: tako ne sme več biti. Kdor hoče vedeti, zakaj to trdim, naj se pouči, kako je bilo n. pr. v Dobropoljah in kako v Studenem, pa mi bo pritril.

Enotno vodstvo je v sedanjih razmerah zlasti glede na živinorejo nemogoče, ker ni jasnosti med deželnim odborom in kmetijsko družbo. Državni prispevek za povzdigo naše živinoreje se sme porabljal samo v sporazumu deželne odbora in Kmetijske družbe. Tako veli zakon. Nesporazumljenja, prepri so vsled tega zelo lahko mogoči.

Tu je treba poseči vmes in premostiti ovire. Po moji sodbi bi to lahko šlo in če se tako more priti do enotnega dela, se tudi mora. Po drugih deželah ima deželni kulturni svet neposredno, enotno vodstvo v kmetijskih zadevah. Deželni odbor je takorekoč druga, nadziralna oblast. Pri nas še nimamo deželne kulturne sveta. Kdaj bo deželni zbor mogel sklepati o njem, ne vemo. Dokler ga pa nimamo, pa sedaj lahko prevzame Kmetijska družba njegove posle. Deželni odbor naj ji prepusti živinorejskega nadzornika in instruktora, sadjarskega in mlekarkega nadzornika, določi tiste načelne reči, o katerih si pridrži sklepanje in vse bi šlo v redu. Upravno delo deželne odbora je tako obširno, da pravzaprav ne more opravljati poslov, ki se tičejo kmetijske tehnike in gospodarstva. Nadzirati in podpirati jih more, ne pa voditi. Po mojem nasvetu bi Kmetijska družba večinoma sama sklepala o tekočih rečeh; glede na tiste, ki bi si jih konečno pridržal deželni odbor, bi mu pa predložila svoje predloge. Deželni odbor bi te razbremenil, poslovalo bi se lahko hitro in ceneje; z enotnim vodstvom bi bil tudi uspeh zagotovljen.

Moj nasvet je s tem izročen javnosti. Svoje tovariše, kmečke deželne poslance, Kmečke zveze, živinorejske in Kmetijske zadruge prosim, naj ga premislijo in naj se prične s tem mojim člankom javna anketa v ti zadevi. Prepričan sem, da bo s tem eno najvažnejših vprašanj našega javnega življenja dobilo odgovor. Dr. K r e k.

Blamaža stranke šnopsa.

Maribor, 18. dec. 1910.

Niti v sanjah si bivši socialni demokrat Linhart ni mislil, da bo shod štajercijancev tako žalostno končal. Iz Ptujja je poslal v mariborski okraj na tisoče vabil. Renegatje in prijatelji šnopsa so razvili po vseh občinah mariborskega okraja strastno agitacijo, shod se je naznanjal po občinskih slugah pri cerkvah, a prišlo je le bomo število kmetov na shod. Videli smo na shodu mariborsko poulično fakinažo, med njo pa pomešane zastopnike »Lehrerbunda«: Saduja, Bresnika, Schetina, Wernitznigga in dr. ter vse nemškutarske krčmarje, biriče in nekatere od gospodarjev odvisne blapce in viničarje. Korporativno so prišli proizvajalci šnopsa, mestni uradniki in slična gospoda. Namen shoda je bil delati štimungo zoper slovensko obstrukcijo v deželnem zboru štajerskem.

Nek Francelj Girstmayr je otvoril zborovanje in je brez volitve predsedstva vodil zborovanje. Najprej je prišel k besedi urednik »Štajerca«, znani Linhart. Predsednik je najprej dal na glasovanje, ali naj govorijo govorniki slovenski ali nemški. Seveda so vzdignili vsi nemškutarnji kar po dve roki za nemščino. Pogumna četa v ozadju dvorane je zahtevala, da naj se govori slovenski. Nastal je hrup. Vztrepetal je ubogi Linhart, misleč, sedaj bo shod razbit. Pustili smo ga govoriti. A vedno močnejša naša četa ga je vedno prekinjala z burnimi medklci. Linhart je ubijal obstrukcijskega zmaja, a samo

s frazami, izogibal se je golih dejstev in števil. Pritrjevanje je bilo slišati le tedaj, če je kak Lehrerbundovec bleknil kako neumno nemškutarsko. Le renegatje à la Senekowitsch, Girstmayr, Pukl in dr. so prikimali Linhartu. Slovenska opozicija se je krohotala in z osoljenimi medklci grenila Linhartu govor. Odkrito je Linhart priznal, da je »klerikalna« slovenska stranka silno nevarna nemškutarsvu, ker ima dobro izvežbane agitatorje in govornike. Nazadnje je izrazil »upanje«, da bo enkrat še tudi Štajerčeva stranka prišla na površje. Predlagal je ob koncu neko resolucijo, ki bi naj bila nezaupnica slovenskim poslancem in s katero se protestira proti obstrukciji. Bila je sprejeta samo z vpitjem nemščurjev. Pri protiglasovanju je slovenska opozicija mogočno protestirala. Pri tem je prišlo do viharne prizorov. Vpilo se je vseprek. Sam Linhart je prišel v strahu k našim možem in jim zagotovil besedo, če mirujejo. Takoj se je oglašil posestnik in odbornik Kmečke Zveze, Z e b o t, k besedi. Vpitje nemščurjev ga je spremljalo, ko je šel na oder. Začel je govoriti slovensko. To je tako razburilo zbrane Štajercijance, da so zagnali huronski krik in so zahtevali, naj govori nemški. A on se ni udal. Razprostrl je slovensko vabilo, s katerim se je vabilo na shod: »Zakaj vabite ljudi s slovenskimi vabili, če nas ne pustite slovenski govoriti?« Za trenutek zopet mir, a ko hoče Zebot zopet govoriti, nastane zopet šum in krik. Govorniški oder obkolijo najdrznejši renegatje. Vse je napeto. Hrum vedno večji. Govornik noče govoriti nemški. Predsednik zvoní, Linhart miri. Zborovalci nato z večino sklenejo, da ne pripustijo slovenskega govora. Videč, da z zaručanci nič ne opravi, prostovoljno zapusti Zebot govorniški oder. Renegatje vpijejo veselja, Zebot pa se hudo mušno zahvaljuje, idoč po dvorani, za olikane ovacije. — K besedi se nato še oglašil urednik »Straže«, g. Kemperle. Sikali so nemškutarski kolovodje od jeze, ko so videli, da se naši eden za drugim oglašajo k besedi. Možko stopa g. Kemperle skozi dvorano na oder. Trenoten mir. G. Kemperle izjavi takoj, da ne bo govoril v frazah, kakor Linhart, on hoče s številkami in dokazi zavračati neresnične trditve Linhartove. A tudi tega govornika nemškutarski mob ni pustil govoriti. Stavek: »Nemškonacionalna večina v deželnem zboru je kriva slabega gospodarskega položaja v deželi.« je bil zadosti, da je vsa renegatska zalega začela vtipi kot obsedena. A g. Kemperle se ni dal kar tako ugnati. Vztrajal je na odru. Linhart in urednik Marburgerce, češki renegat Jan sta skakala kot obsedena okrog odra. Kemperle še noče iti. Da se rešijo nevarne situacije, predlaga predsednik konec debate in konec je bil — vsega. Naši so odšli kot zmagovalci iz dvorane. Ni prišlo do ustanovitve »Kmečke napredne stranke«, kakor se je prej razglašalo. — Znamenito za oliko Štajercijancev, to je penzioniranih uradnikov, učiteljev, šnopsarjev in krčmarjev je, da so se rabili od prirediteljev shoda izrazi, ki spadajo res samo v šnopsarije in zbiralšča vagabundov. In stranka, ki ima take ljudi, ne bo nikdar delala javnega mnenja tudi ne bo imela zaupanja spodnještajerskega ljudstva!

KRAJNA MINISTRSTVA.

Praga, 19. decembra. »Bohemias« poroča, da bo zopet zasedeno mesto nemškega krajnega ministra in da postane nemški krajanski minister Pacher.

ČEŠKI AGRARCI IN SPRAVNA POGAJANJA.

Praga, 19. decembra. Izvršilni odbor čeških agrarcev je naročil češkemu agrarnim poslancem, naj se udeležijo tudi prihodnjih pravnih konferenc.

KAKO SODIJO ČEŠKI RADIKALCI O POLOŽAJU.

Praga, 19. decembra. Češki radikali so priredili v Kraljevih Vinogradih shod, na katerem so razpravljali o zadnjih političnih dogodkih in o nemško-češki spravi. Poslanec Sokol naglašal, da znajo zdaj dunajski krogi, da se češko vprašanje ne zamore lahko odstraniti. Češka delegacija naj zdaj zahteva, da se izpremeni sistem. Če se ne reši češko vprašanje, se ne reši križa. Poslanec dr. Hejn pozdravlja, ker se je iztrgalo vodstvo češke politike dr. Kramfu. Choc je izjavil: Češki radikali se toliko časa ne udeležijo pravnih konferenc, dokler se ne izpremeni poslovnik in volivni red češkega deželne zbora. Češki radikali bodo preprečili imenovanje čeških poslancev za ministre toliko časa, dokler se ne sanirajo deželne finance in dokler se ne reši jezikovno vprašanje.

BANČNI PROVIZORIJI V OGRSKEM DRŽAVNEM ZBORU.

Bančnega provizorija na Ogrskem do novega leta ne bodo mogli rešiti, ker napoveduje proti predlogi Justhova stranka boj. Ogrska vlada bo zato sklenila sama dogovor z avstro-ogrske banko, kakor se je to zgodilo l. 1898 in 1899.

ZBLIŽANJE MED NEMCI IN ANGLEŽI.

Angleški listi, unionistični in liberalni, so pričeli pisati za zblizanje Angležev z Nemčijo.

FRANCOZI HUDI NA RUSE.

Izvolski je že došel v Pariz in prevzel posle ruskega poslanstva v Parizu in se tudi predstavil predsedniku Fallieresu. Značilno je, da piše ob tej priliki »Siecle« o ruskih diplomatih, da so naivni, ker zatrjujejo, da se Rusija ne namerava udeležiti kake evropske vojske. List naglašal, da zato zveza z Rusijo nima nikake vrednosti in da postopajo Francozi pametnejše, če nalogajo svoj denar rajši za domačo obrambo, kakor pa v ruskih železnih.

VOLITVE NA ANGLEŠKEM.

Volitve po mestih so zdaj končane. Izvoljenih je 125 liberalcev, 178 unionistov, 24 članov delavske stranke, 34 Redmondovih in 4 pristaši O'Briensa. Liberalci so pridobili 11, unionisti 18 in delavska stranka 4 mandate.

Slovanski vestnik.

Nečuvnen pritisk na češkega očeta se je zgodil pred kratkim v Zatecu. Tamošnji čevljar Čeh M. stanuje v hiši, ki je lastnina znanega Dreherja, lastnika svehatske pivovarne. Čevljarjev sinček je vpisan v šolo, ki jo vzdržuje »Ustredni Matice Školské« v Zatecu. Na očeta so Nemci pritiskali, da naj dečka iz matične šole med šolskim letom vzame ter ga vpiše v nemško javno šolo. Pravni zastopnik Dreherja, dr. Margolin, mu je celo žugal, da se mu odpove stanovanje. Vsled tega pritiska prišljen je omenjeni oče napisal okrajnemu šolskemu svetu v Zatecu prošnjo, ki v njej izrecno trdi, da mu je dr. Margolin naznanil odpoved stanovanja v slučaju, ako ne vpiše dečka v nemško šolo. V prošnji omenja, da je s tem njegov obstanek v nevarnosti, ker izgubi ne le stanovanje, temveč tudi svoje odjemalce in tako pride s svojo družino v veliko revščino. Okrajni šolski svet je prošnjo čevljarjevo poslal vodstvu matične šole, da izrazi o ti zadevi svoje mnenje, in tako je prišla cela reč na dan. Zanimivo je, da takšen pritisk si upa povzročiti bogati Dreher, katerega pivo se tudi v čeških in slovanskih gostilnah pije. Ako bi se kdo kaj takega predrznil storiti v Pragi ali v Ljubljani nasproti Nemcem, kakšen hrup bi nastal ne le med avstrijskimi, ampak tudi med pruskimi Nemci! Le-ta slučaj je seveda čuden dokaz o spravljenosti Nemcev v sedanjih dobi, ki je gotovo zelo važna in značilna.

125.000 Poljakov biva bojda na Slovaškem in za te se poteguje krakovski »Slowianski Swiat« v novembrovski številki; zahteva za te Poljake narodne pravice, da se ne utopijo med Slovaki, zahteva poljsko šolo in duhovnike. K temu slovaški požunski list »Slov. Ludove Noviny« omenjajo: Konečno bi to ne bilo nič kaj hudega, ako bi kulturna sila poljskega naroda, ki šteje 23 milijonov duš, posegla v naše gorske občine, nam bi to le koristilo. Toda baš pri naših Poljaki se je pokazala vsa mizerija slahčiške velikogospodske poljske politike. Ko so obmejni mažarski orožniki, služnovci in občinski pisarji naravnost mučili Poljake, ko so prišli k hišnemu gospodarju z bajoneti ter so mu ukazali, da naj se v šestih urah izseli iz vasi — in gospodar je moral pustiti hišo in celo gospodarstvo v rop drugim, sicer bi ga bili nasilno izgnali (za vlade Djura Bulle v Oravi), takrat so zaman naši poljski sosedje klicali na pomoč, gospod Glombinski se je bratil z Andrassyjem in za »učisk Polaków na Wengrech« ni bilo obrambe, ni bilo postave, ni bilo foruma, ki bi bilo rešilo Poljake nasilja. Takrat se je poljska gospoda navdušeno bratila v Budimpešti in v Krakovu pri kozarcu z mažarskimi nasilniki.

Nemška agitacija v Galiciji leze že poljski gospodi za nohte. Tako piše »Nowa Reforma«: »Nemška agitacija, importovana k nam v Galicijo iz tujine, se je še zmerom podpirala po nemarnosti poljskega občinstva in po naklonjenosti dunajske vlade. Zato raste vsak dan bolj. Cela stoletja smo živeli v miru z nemškimi naseljenci, ki so po deželi raztreseni, a v zadnjem času nastopajo pri nas razni tuji pokrovitelji, ki netijo v Galiciji nov narodni nemško-poljski spor, ščuvajo prebivalce ter umetno vzbujajo v njih nezadovoljnost.« — V Galiciji zlasti delujejo društvi »Bund der christlichen Deutschen in Galizien« in »Galizischer landwirtschaftlicher Verband«. Nedavno je bil v Galiciji tudi slaboznan bivši minister Schreiner, da bi tudi tam »blagodejno« deloval. Ta mož si je že pridobil za nemštvo neveljnih zaslug. Tepeži v Prahaticah in Kašperskih gorah, praški buršovski bumli, razbitje dveh poizkusov za češko-nemško spravo, pred tem pa potovalno fehtanje po Nemčiji, da s priberanem denarjem more vzdržati kohorto »rjovečih šriftlajterjev« — to so gotovo neminljive zasluge. In vse to dela Njegovega Velikanstva tajni svetovalec, ekscelencija dr. Schreiner, ki je nekoč spadal v Klatovih k najbolj ekstremnim češkim dijakom!

Dnevne novice.

Shod Jugoslovanske strokovne zveze se je vršil včeraj ob 4. uri popoldne na Selu pri Ljubljani. Bil je dobro obiskan. Govoril je dr. I. Zajc ob navdušenem pritrdjevanju zborovalcev. Govorila sta tudi Ravnikar, predsednik skupine na Selu in Oražen kot zastopnik občine.

Na strokovnem shodu jesenskega delavstva, ki se je vršil v »Delavskem domu«, je govoril v nedeljo, dne 18. t. m., urednik Moškerc. Razpravljal je o potrebi delavskega stanovskega in združnega združevanja z ozirom na organizacije, gospodarske in bojne, podjetnikov, z ozirom na nastop podjetnikov v industrijskem svetu proti delavskim zahtevam in z ozirom na sedanjo draginjo, ki jo povzroča predvsem kupčenje kapitala v rokah par svtovnih denar. mogotcev. Pri razpravi toplo priporočata tov. Čebulj Fr. in Štefan Weber delavstvu, naj agitira za to, da se »Naša Moč« še bolj, kakor je, razširi med delavstvom. Shod je vodil tov. Krivec, zapisnik je vodil tov. Hafner.

Deželni odbor je imenoval v zdravstveni zastop za ljubljansko okolico Antona Lajovica, uslužbenca tobačne tovarne. To imenovanje delavca v zdravstveni zastop priča o demokratičnem vetru, ki veje po naši deželi.

Iz deželnega odbora. Za oficijanta je imenovan I. Gamerc. V zdravstveni zastop ljubljanske okolice je imenovan J. Sajovic. Odgonskim sprevednikom je imenovan Jernej Perdan.

O »kravjih kupčijah« zopet vpijejo naši liberalci, predvsem »Slovenski Narod« in »Soča«. Iz same nevoščljivosti pišeta ta dva poštena lista, da so postali slovenski »klerikalci« vladinovi, ker so glasovali za proračunski provizorij, čeravno je poslanec dr. Korošec izjavil, da se proračun ne dovoli vladi, ki je in statu demissionis, ampak si ga parlament dovoljuje le sebi za vzdrževanje ustavnosti in čeravno je »Sočin« ljubljeneč, dvorni svetnik dr. Ploj, z ravno istimi razlogi opravi-

čeval svoje in »Zveze južnih Slovanov« glasovanje za proračunski provizorij. »Soča« piše med drugim: »Kakor se za trjuje, so dobili (klerikalci) za to več obljub; med njimi baje ta, da ne bo razpuščen goriški deželni zbor!« Vprašamo »Sočo«, kake obljube pa so dobili liberalci od vlade, ko je vendar tudi njihov zastopnik dvorni svetnik dr. Ploj glasoval za proračunski provizorij? Morebiti vendar ne zagotovilo, da bo vlada pokrila neki odprti kredit v približnem znesku 193.000 kron? Sicer pa se nobeden, kdor ima le pol grama soli v glavi, ne zmeni za to pisanje. Kdor še pomni, kako so liberalci očitali dr. Šusteršiču kravje kupčije, ker ni v delegacijskem odseku prijel Buriana in kako so liberalni zastopniki potem, ko je Šusteršič Buriana res prijel, za Buriana glasovali, ta ve ceniti vrednost teh očitkov. S. L. S. ni treba delati nobenih kravjih kupčij, ker je brez njih dosegla uspehe in jih še bo, dočim doživljajo tisti, ki imajo celo svoje mandate le po vladni milosti, same polome. In tako bo tudi nadalje!

Teta »Edinost« ima od nekdanj to slabo navado, da svoj nos vtika v stvari, ki ji nič mar niso. In navadno se seveda zgodi, da se pri tem opeče, posebno kadar se spravi na cerkveno polje, kamor jo njeno nagnjenje posebno vleče. Te dni je Vatikan djal na indeks neki članek duhovnika in profesorja bogoslovja v Freiburgu, saksonskega princa Maksa in »Osservatore« je pri tej priliki princa prijel, ker je, ne da bi navedel dokazov, očital papežem in kuriji naravnost falzifikacijo dekretov glede na unijo na florentinskem cerkvenem zboru. Pa tudi v dogmatičnem oziru je princ pokazal, da vzlic temu, da je profesor teologije, na svojem polju ni čisto siguren. Princ Maks se je pa cenzuri Vatikanu tudi spoštljivo uklonil in s tem je zadeva rešena. Le liberalni listi to stvar vlečejo dalje, da bi si zopet privoščili katoliško cerkev, in koder poje zbor liberalnih tičev svoje melodije, tam ne sme manjkati naše »Edinosti« z njenimi elegičnimi glasovi. Tako piše zdaj tudi glede princa Maksa: »Povdarjali smo že večkrat, da veje sedaj v Vatikanu duh, ki bi bil morda na mestu pred 500 leti, ki pa dandanes nikakor ni več. Z raznimi »motu proprio«, z bojem proti modernizmu, zahtevanjem priseg, ki se protivijo vesti in prepričanju, se v naših časih pač ne dosega več zaželenih uspehov. In vseh koncih in krajih iščejo moderniste in krivoverce, in španski kardinali, ki delajo sedaj lepo in grdo vreme v Vatikanu, bi menda najraje kar na novo vpeljali nekdanjo slovito špansko inkvizicijo. Dokler vodijo iz Vatikanu boj proti framazonom in sovražnikom vere, je ta boj umljiv in naraven. Ali kaj naj rečemo k temu, da so začeli voditi iz Vatikanu borbo tudi proti takim duhovnikom, na katerih katoliškem prepričanju pač ni dvomiti?!« — Ljuba »Edinost«, daj se malo podučiti, oziroma »Edinost« naj sama podučí »teologa« v svojem uredništvu, da če je boj zoper sovražnike vere umljiv in naraven, je še bolj umljiv in še bolj naraven in še bolj upravičen boj zoper duhovnika in profesorja teologije, ki trdi zmote in daje tako sovražnikom v roke orožje zoper sveto cerkev. Tudi mi vemo, da je princ Maks prepričan katolik, potem pa je še hujše, če zmote razširja! Ali »Edinost« res ni vstanu kaj tako enostavnega kapiirati?

Resnicoljubnost lista mladinov. List mladinov je eden izmed onih listov, ki živi od neresnice. Zlasti rad prinaša neresnične vesti o naših denarnih zavodih iz čisto prozornih namenov. Pred nedavnim časom je list mladinov prinesel vest, da daje »Ljudska posojilnica« ogromna posojila v Galicijo, katerih varnost je zelo dvomljiva. »Ljudska posojilnica« v Galicijo nikdar ni dajala posojil in si je to list mladinov z namenom javnost razburjati, enostavno izmislil, kar je pozneje glavni urednik in lastnik mladinskega lista v pravdi proti svojemu bivšemu uslužbencu pred sodiščem izrecno povdarjal. Takrat je moral list mladinov prinesiti tudi popravek »Ljudske posojilnice«, ki je bila v dotični notici izrečno imenovana in torej za popravek opravičena. Dne 14. t. m. je prinesel »resnicoljubni« list mladinov zopet vest, da se je čez štiri milijone kron dvignilo v ljubljanskem klerikalnem denarnem zavodu in namigava, da je ta denarni zavod, »Ljudska posojilnica«, ne da bi jo izrečno imenoval, boječ se v svoji priznani »resnicoljubnosti«, da dobi drugače takoj popravek. Zgorajšnjo vest je posnela po listu mladinov »Tagespost«, samo da se ji je ta vest zdelo zelo neverjetna in je vsled tega izrečno povdarjala, da poroča po listu mladinov in posebno še dostavila, da se je ba je dvignilo v zadnjih dneh

iz »Ljudske posojilnice« štiri milijone kron. Dne 18. t. m. je prinesla »Tagespost« pojasnilo »Ljudske posojilnice«, v katerem se označuje ravno označena vest mladinskega lista kot neresnična in se navaja, da se je v mesecu decembru od 1. do 15. dvignilo 229.715 K in vložilo 217.395 K, da se morajo potem takem dvigli, ki odgovarjajo popolnoma potrebam, smatrati kot normalni, kar sledi tudi iz okolišnosti, da se je v preteklem letu, v katerem je znašalo stanje hranilnih vlog 19.172.000 K in istem času t. j. od 1. do 15. decembra, dvignilo 175.556 K, med tem ko je stanje vlog letos doseglo 20.363.000 K. Kdor še veruje na resnicoljubnost lista mladinov, mora biti gluh in slep. Da si je zgoraj omenjeno vest o »Ljudski posojilnici« list mladinov kratkoma izmislil, priznal bo njega glavni urednik in lastnik pri morebitni prihodnji sodni razpravi, ko se bo zopet sprl s svojimi uslužbenci.

Izplačila na račun političnih oblastev na Kranjskem po poštni hranilnici na Dunaju. Udeležena osrednja oblastva so ukazala, da je med drugim tudi vsa izplačila, ki so jih doslej nakazovali deželna oblastva (deželna vlada), deželni šolski svet in deželna komisija za agrarske operacije na Kranjskem od 1. januarja 1911 dalje izvrševati po poštni hranilnici na Dunaju s posredovanjem deželnovladnega računskega oddelka v Ljubljani, na katerega je pošiljati tudi morebitne reklamacije. K tem izplačilom spadajo zlasti: 1. vsi aktivitetni prejemki; 2. nagrade, dnevnščine in mezde, doneski za bolniške blagajne in doneski za varovanje zoper nezgode, stroški za pripomoče in nadomeščanje, potni stroški in dijete, pavšali, talije, najemnine in zemljarine, zemljiške odškodnine in odkupi, zaslužek dobaviteljev in pogodnikov, zasilne podpore, posojila in subvencije; 3. zlasti glede naučnih stvari tudi: cerkvene potrebsčine, ustanove, doneski naučne potrebsčine, uradne in pisarniške potrebsčine, davki, režijski stroški, patronatski izdatki, izredni izdatki; 4. razen tega tudi glede verskega zaklada: alimentacije, dotacije in dopolnila, oskrbovalni stroški, pasivne obresti, pokojnine, provizije, miloščine; 5. depoziti v štetem denarju. — Glede tega, da bi se novi način izplačevanja raztegnil tudi na račun melioracijskega zaklada, si je poljedelsko ministrstvo pridržalo končno odločitev. Od izplačil po poštni hranilnici so izzveti: Izplačila upravičenih prejemnikov, ki žive v inozemstvu; izplačila, ki se morajo šteti v zlatu; izplačila na račun Ogrske, skupnih oblastev in samoupravnih organov; vzdrževalni doneski, ki se v zmislu zakona z dne 21. julija 1908, drž. zak. št. 141, plačujejo svojem k orožni (službeni) vaji pozvanih, oziroma v vojaško izučbo pozvanih, in do nadaljnj odredbe izplačila na račun učiteljskega pokojninskega zaklada in normalno-šolskega zaklada, kakor tudi ponapredščine za zopetno zasadevin vinogradov, ki jih je uničila trina uš.

Da se preprečijo zakasnitve, oziroma ovire v izplačilih po poštni hranilnici, je brezpogojno potrebno, da upravičeni prejemniki vselej svojo natančno addresso pravilno napovedo (ime in priimek, službeni značaj, stanovišče, okraj, eventualno zadnjo pošto, dalje v mestih in trgih cesto in hišno številko). Osebe, ki uživajo pokojnino, prebende, ustanove, morajo vsako premembo svojega bivališča in stanovanja takoj naznaniti računskemu oddelku c. kr. deželne vlade. Izplačila se morejo izvršiti v štetem denarju ali pa z zapisom v imenik (clearing-promet). Računski oddelci c. kr. deželne vlade je posredovalni urad za vse tukaj omenjene izdatke, ki se izplačujejo s pošto hranilnico na račun zgoraj navedenih oblastev v kraljevinah in deželah, zastopanih v državnem zboru.

Slomškova podružnica za reško dolino je imela 15. decembra občni zbor v Trnovem, pri katerem je prekrasno predaval g. prof. dr. Mantuani iz Ljubljane: »O vzgoji za umetnost.« V nadeno uro trajajočem predavanju je dal mnogoštevilnim članom podružnice mnogo navodil, kako postopati pri otrocih, da bodo znali gledati, poznati, občudovati umetnije. Pri tem je navedel mnogo primerov iz lastne izkušnje. Priznati moramo, da zna gospod dr. Mantuani uprav navdušiti za kako stvar. Obljubil je na splošno prošnjo, da objavi svoj referat. Prisrčna mu hvala. Po tajnikovem in blagajnikovem poročilu volil se je odbor, ki se je takoj tudi sestavil tako-le: Predsednik nadučitelj Janko Grad v Košani, podpredsednik dekan dr. Jos. M. Kržišnik v Trnovem, tajnik nadučitelj Iv. Šuligoj v Dol. Zemonu, blagajničarka šolska voditeljica Lucija Trampuš v Vrbcem, odbornika župnik g. Martin

Škrjanec iz Prema in šolska voditeljica Pavla Vilhar iz Kala.

Proračun mesta Pulj. Ministrstvo za notranje zadeve ni predložilo proračuna mesta Pulj cesarju v sankcijo. To pa radi toga, ker seja deželnega odbora, v kateri se je omenjeni proračun obravnaval, po odstranitvi hrvaškega deželnega odbornika ni bila sklepna. Povod tej odstranitvi hrvaškega deželnega odbornika je bil ta, ker se Lahi nočejo držati ob podražavljenju njihove laške gimnazije v Pulju dane besede, da sprejme šolo Družbe sv. Cirila in Metoda za Istro v Pulju v oskrbo mesto ali dežela. Lahi so napravili s tem izborni kupčijo. Saj so dobili popolno laško gimnazijo, med tem ko so se zavezali dati Istranom le eno ubogo ljudsko šolo. Sedaj pa so Lahi svojo besedo snedli. Kaj bo rekla k temu vlada, ko je vendar ona prevzela laško gimnazijo pod pogojem, da prevzame mesto oziroma dežela, hrvaško ljudsko šolo sv. Cirila in Metoda? Čuditi se je pa pri tem nekoliko tudi hrvaškim zastopnikom, da so se dali tako enostavno ujeti. Lahi so skoro gotovo zopet računali na znano dobrodusnost hrvaških zastopnikov; zato tudi ta famozna točka, da se sprejme hrvaška šola šele leta 1911. v mestno ali deželno upravo, med tem, ko se je morala laška gimnazija takoj podražaviti. Kakšnim vrlim patriotom je vlada dala popolno gimnazijo, naj osvetljuje naslednje: Ko se je laška gimnazija podražavila, je mesto odstranilo mestni grb raz poslopja, v katerem se zavod nahaja šele po zahtevi politične oblasti, ni ga pa nadomestila z državnim orlom. Lahi s tem jasno kažejo svetu svoje nestrpno sovraštvo do vsega, kar je avstrijsko. Gimnazijo naj jim država vzdržuje, njenega orla se pa sramujejo razobesiti na zavod, katerega jim ista po milosti in preveliki popustljivosti Slovanov vzdržuje. In takim ljudem, kateri se sramujejo avstrijskega orla, naj se da še vseučilišče? Kaj ima država šele potem pričakovati od teh famoznih njenih posilipodanikov?

Razglednice »Zveze Orlov v Ljubljani« so danes izšle. Bratskim odsekoma in trgovcem se naznanja, da se naroča pri blagajniku »Zveze Orlov«, A. Zajec-u, Ljubljana, Poljanska cesta št. 11. 100 razglednic stane 8 K, posamezno se pa prodajajo po 10 vinarjev. Bratski odseki, sezajte marljivo po njih, saj podpirate s tem svojo lastno organizacijo.

Občinski odbor lukoviški je 15. t. m. imenoval soglasno g. Josipa Žmavca, c. kr. deželnega sodnega svetnika v Novem Mestu, svojim častnim občanom.

Razpisane učiteljske službe. Na petrazrednici v St. Vidu nad Ljubljano (okraj ljubljanska okolica) učiteljsko mesto v stalno nameščenje do 10. januarja 1911. — V šolskem okraju Krško: na štirirazrednici na Raki dve učni mesti, na petrazrednici v Ratečah — samo za moške prosilce — na štirirazrednici v St. Jerneju — samo za moške prosilce — in na dvorazrednici v velikem Podlogu po eno učno mesto v stalno nameščenje do 2. jan. 1911. — Na štirirazrednici v Poljanah (okraj Kranj) tretje učno mesto — v prvi vrsti za moške prosilce — v stalno nameščenje do konca decembra t. l.

Novo okrajno glavarstvo v Tržiču na Goriškem. Torkova »Wiener Zeitung« je objavila razglas ministrstva od 9. decembra glede ustanovitve novega okrajnega glavarstva v Primorju s sedežem v Tržiču. Za glavarja je imenovan Jožef Gasser, dozda najemništvni tajnik.

Mizarska zadruga v Solkanu prodana. Trgovsko-obrtna zadruga je prodala družbi nekaterih solkanskih mizarjev in trgovcev premoženje bivše mizarske zadruge v Solkanu za 80.000 kron. Ta družba je kupila to premoženje s tem pogojem, da so solkanski mizarji prosti one izjave, ki jo ima trgovsko-obrtna zadruga od njih, razun Konjedicev. Na ta račun je dobila baje trgovsko-obrtna zadruga 25.000 K.

P. Fr. Salezij Vodošek, o. frančiškan v Mariboru, se je dal operirati danes v bolnišnici usmiljenih bratov v Gradcu na hudi in zelo nevarni črevesni bolezni. Priporoča se vsem prijateljem in znancem v pobožno molitev za skorajšnjo ozdravljenje.

Iz Trebelnega. Šolsko vodstvo vabi k božičnici, katero priredi s pomočjo šolske mladine dne 26. t. mes., ob 3. uri popoldne. Spored zanimiv: »Smreka — božično drevo«, igrice v verzih; »Nežka z Bleda«, petdejanke, ter več božičnih deklamacij in pesmi. Vstopnina: sedeži 40 h, stojišča 20 h, za otroke sedeži 20 h. Ker je ves dobiček namenjen za nakup šolske zastave, se preplačila hvaležno sprejemajo.

Umrli je v Kranju Marija Šumi rojena Polak.

— **Osebnostna vest.** Mesto na Dunaj od-
išlega sodnika J. Polca je prišel v Ra-
dovljico sodnik J. Sinkovec.

— **Razmere poštne uradništva.** Na Dunaju v hotelu »Post« vršil se je dne 13. t. m. zvečer sijajen shod pošt-
nih adjunktov, oficijantov in aspiran-
tov, kateremu je prisostvovalo nad 500
udeležencev različnih poštne organi-
zacij in med njimi tudi zastopniki
poštne uprave. Čeravno je bil omenjeni
dan popoldne v parlamentu poslanca
Pacherja nujni predlog glede odprave
in prehoda te uradniške kategorije v
stan deželno knežnih poštne uradni-
kov soglasno sprejet, vendar se je shod
udeležilo tudi več poslancev raznih
političnih strank in narodnosti, ki so
se toplo zavzemali za opravičene zahte-
ve zborovalcev. Drugi dan se je vršila
na istem prostoru delegacijska konfe-
renca, ki je nepretrgoma trajala od 10.
ure dopoldne do 7. ure zvečer. Bilo je
navzočih okrog 60 delegatov iz vseh
delov monarhije. Tudi Ljubljanci so
bili zastopani po svojem odposlancu. —
Kar se tiče nujnega predloga poslanca
Pacherja, bodi omenjeno, da se je ta,
po soglasnem sprejemu v parlamentu,
odkazal v nadaljnjo obravnavanje od-
seku za državne nastavitve.

— **Najstarejša oseba na Kranjskem**
je skoro gotovo v Ratečah pri Kranjski
gori živeča Marija Erblch, ki je stara
102 leti. Žena je še vedno jako čvrsta.

— **Nova orožniška postaja** se bo-
de ustanovila v vili gospoda Čudna v
Vižmarjih.

— **Umor.** V dve uri od Pulja od-
daljeni vasi Altura so v petek zvečer
gostilničarjevo ženo Ivano Ikič umo-
rili. Umora je osumljen neki 50 let
stari Anton Malčič, vendar se pa go-
tovega še ni moglo nič dognati. Vseka-
kor je upati, da bo že v prihodnjih
dneh posvetila luč pravice v ta zagone-
ten slučaj.

— **Poštne vesti.** C. kr. poštna asi-
stenta Davorin Radej v Opatiji in Dra-
gotin Umek v Trstu sta imenovana za
c. kr. poštne oficijale, Mihael Palčič,
c. kr. poštni oficijal v Ljubljani pa za
c. kr. poštne nadoficijale.

— **Za 48.000 kron** je kupil trgovec
z vinom Bolaffio graščino v Velikih
Zabljah, ki je last Rovisov.

— **Živnostenska banka v Pragi** je,
kakor poroča neki list, znanemu Na-
glosu iz Kormina, ki je bil svoj čas tu-
di italijanski deželni poslanec v gori-
škem deželnem zboru in ki je nakupil
tudi na slovenskih tleh, kakor na Vo-
gerskem, v Brdih itd. več posestev ter
jih potem na drobno prodajal, napra-
vila sekvester ter mu zapечатila želez-
no blagajno zaradi dolžnih 40.000 kron.

— **Umrla** je v Kamniku in bila v
soboto pokopana gospa Marija Ka-
rolnik, teta pokojnega pesnika An-
tona Medveda. Naj v miru po-
čiva!

— **Iz vlaka je skočil** danes ponoči
med postajama Litija in Sava 23 letni
slikarski pomočnik Franc Poglajen
ter se tako poškodoval, da so ga mo-
rali pripeljati v deželno bolnišnico. Po-
glajen je zaspal postajo Litijo ter se je
zbudil, ko je vlak bil v polnem diru.
Še v polspanju je skočil iz vlaka ter
padel na zemljo, kjer je obležal neza-
vesten. Slučajno ga je konduktar po-
grešil ter iz Save telefoniral na postajo
Litija, da je neki človek padel iz vlaka.
Železniški uslužbenci so nato šli ponj.
Poglajen je bil vrl član naših izobraže-
valnih organizacij v Šmartnem in v Li-
tiji ter vrl igralec. Včeraj se je pri-
peljal v Ljubljano k predstavi v »Ro-
kodelskem Domu«. V Litiji in v Šmart-
nem vse sočustvuje z njim.

— **Umrl** je na Homecu mlinar, po-
sestnik in občinski odbornik g. Ivan
Nastran, star 62 let. Pogreb bo ju-
tri ob pol 10. uri dopoldne. Svetila mu
večna luč!

Znanost in umetnost.

— **»Pravljice«** se glasi knjižica, ki
jo je izdal pravkar Fran Milčinski.
Pravljice se naslanjajo izvečine na slo-
venske narodne pesmi, le 3, enajsta
in petnajsta na Valjavčeve »Narodne
pripovedi«. Ako so pravljice vse pri-
merne za otroško dušo, o tem prepu-
ščamo sodbo pedagogom, mi hočemo tu
zazdaj izreči le svoje mnenje glede slik,
ki sta jih napravila G. Birola in M.
Gaspari. Naši moderni umetniki se
sploh bolj kakor po umetniškem
ustvarjanju odlikujejo po tem, da ob-
činstvu z neko čudno trdovratnostjo
usiljujejo svoj še bolj čudni okus.
Ljudje res kmalu ne bodo vedeli več,
kaj je lepo in kaj grdo, če jim bodo na-
ši moderniki še dolgo pamet mešali.
Kar se tiče ilustracij Milčinskijevih
pravljic bi bil pisatelj boljše storil, če
bi bil ilustriranje namesto gospodoma
Birolli in Gaspariju prepustil občinstvu
samemu, oziroma otrokom ki bi si bili
svojo domišljijo dogodke gotovo lep-

še predočevali, kakor jih slike, ki so
tu pred nami. O kakšni anatomiji in
perspektivi naši moderniki se pojma
nimajo, in tista prisiljena naivnost, ki
jo polagajo v svoje »umotvore«, je plod
neduhovitosti in elementarnega po-
manjkanja tehnike. Čitatelj naj le po-
gleda sliko na strani 79 — tistega de-
kleta, ki ga iz gostilne vržejo — ali pa
na strani 126 ali 38, 23, 7, 2! Kako je
prerano umrli Dobnikar znal take reči
pogoditi! Naj naši umetniki še tako
javnosti sugerirajo svojo umetnost, v
resnici njihovi produkti nikomur ne
ugajajo in ljudem se te slike zde tako
kakor one, ki jih Sioux-indijanci s svo-
jimi pipci režejo v drevesa.

Ljubljanske novice.

lj **Seja S. K. S. Z.** se vrši danes ob
8. uri zvečer v navadnem lokalu.

lj **Javno predavanje S. K. S. Z.**
Opozarjamo na javno predavanje gosp.
primarija dr. F. Derganca »O moderni
kirurgiji«. Začetek jutri ob ½ 8. uri
zvečer. G. predavatelj bo pojasnjeval
svoje predavanje z raznimi demonstra-
cijami, kar bo napravilo predavanje
nad vse zanimivo.

lj **Shod Slov. kat. delavskega dru-**
štva se je vršil včeraj ob 10. uri do-
poldne v »Unionu«. Govoril je državni
poslanec J. Gostinčar o politiki »Slov.
klubov«, o najnovejših političnih dogo-
dkih in o bodočih občinskih volitvah v
Ljubljani.

lj **Vse one gospe, gospodične in go-**
spode, ki so lani darovali za Božično
slovenskim otrokom na Koroškem,
lepo prosimo, da to tudi letos store in
da v svojih krogih naberejo še kaj novih
darov. Potreba je nujna!

Reševalci svoje zavožene politike
so imeli zopet včeraj dopoldne shod v
gostilni pri »Novem svetu«. Profesor
Reisner, ki se je zamislil v svoj pro-
fesorski poklic ter razlagal proporcio-
nalni način volitev po novem ljubljans-
kem volivnem redu, kateremu je pri-
poznal čut pravičnosti. Govoril je tudi
o draginji ter dejal, da se država udaja
stremljenjem agrarcev, ki vsled tega
poljubno zvišujejo cene živilom. Koli-
ko pa se razume Reisner o pametnem
gospodarstvu, je pokazal Reisner s tem,
da je zabavljaj proti »Gospodarski zve-
zi« zaradi dobav volov mornarici v
Pulju. — Dr. Tavčar, ki je tudi govoril,
ne more ob nobeni priliki skriti svoje
izredne ljubezni do urednikov »Slo-
venca«. Poročevalcem »Slovenca« je
včeraj slovesno zagotovil, da smejo po-
ljubno zahajati na liberalne shode, za-
kar se mu zahvaljujemo. Strinjamo se
z dr. Tavčarjem tudi, da je res revež
oni, kdor mora poslušati liberalne mo-
drosti. Hudoval se je doktor tudi čez
deželni proračun za leto 1911, češ, da
ima 120.000 K primanjkljaja. Če bi kaj
takega zakrivil liberalci, bi vsi kleri-
kalci od Štefeta do škofa kričali, da so
liberalci napravili tisoče. Da je govoril
dr. Tavčar tudi o cestnem zakonu, je
samoobsebi umevno. V teku petih let
bo dosegel prispevek Ljubljane za de-
želne ceste pol milijona kron po dr.
Tavčarjevem mnenju. Na to dr. Tav-
čar lahko priše, pa naj se Slovenec
še tako norčuje iz njega. Pozival je
svoje verne, naj skrbje, da ne postane
Ljubljana ubožna, razjedena kmečka
vas. Prav bi pa bilo, če bi to povedal
dr. Tavčar za časa Hribarjevega župa-
novanja Hribarju samemu in bivšim
občinskim svetovalcem. — Tržni nad-
zornik Ribnikar je hvalisal liberalno
kulturo, ki je baje na neumljivo visoki
stopinji. Kdo bi se ne smejal je Ribni-
karju? Ker je Ribnikar govoril tudi
ves čas v znamenju liberalne kulture

— včeraj namreč ni hotel kot tržni
nadzornik o sadju ničesar povedati —
popolnoma zadostuje, ako omenimo,
da je na koncu povdarjal, da bodo
ljudje njegovega kalibra vedno zaupali
v narodno-napredno stranko, če bo tu-
di v bodoče držala visoko prapor na-
prednosti in kulturnosti, kakor doslej.
— Končno so navzoči odobrili resolu-
cijo, v kateri se protestira proti kakrš-
nemkoli omejevanju volivnih pravic
občinskih svetovalcev. — Tržni nad-
zornik Ribnikar je hvalisal liberalno
kulturo, ki je baje na neumljivo visoki
stopinji. Kdo bi se ne smejal je Ribni-
karju? Ker je Ribnikar govoril tudi
ves čas v znamenju liberalne kulture

— včeraj popoldne so priredili libe-
ralci shod na Opekarški cesti pri Stei-
nerju. Trnovcevi ni bilo na shod, dasi
jih je predsednik Smole iz tobačne to-
varne čakal do pol 4. ure. Dr. Tavčar
in Triller sta pripeljala veliko Sokolov
s seboj iz mesta. Vabljeni so bile tudi
volivke, pa ker so zagledale po cesti
prihajajočega Ribnikarja, niso prišle
na shod. Prišel je tudi na shod vpoko-
jeni župnik Škrjanc. Shodu predseduje
Smole. Grozno je predsedniku rojil po
glavi zadnji shod S. L. S. na Opekarški
cesti pri Gostinčarju. Izjavil je, da se

ne spodobí za akademično izobražene-
ga človeka, da se poslužuje za liberal-
ce poniževalnih psov. Izrazil je svoje
veselje nad obilno udeležbo. Bilo jih je
okoli 60, med njimi nekaj naši somiš-
ljenikov. Nato poda besedo dr. Trillerju,
ki je govoril: Klerikalci nas hočejo po-
tlačiti. Še dobra dva meseca in naši
nasprotniki, ki jih imenujemo po do-
mače klerikalce, stopijo na volišče. Nič
kaj posebno mu ne ugaja nova volivna
reforma. Edino to jim je všeč, da mora
vsak priti na volišče, to je dobra stvar
novega zakona. Da bi ena stranka vla-
dala, to je izključeno in to liberalce
najbolj tešči. Izrečno je povdarjal, da
se bode izogibal psov. Potem pozab-
ljava čez novi cestni zakon. Za veli-
kansko uslugo si šteje obrtno šolo.
Pravi, da hočejo klerikalci liberalce iz-
stradati, dokler ne bodo ležali v prahu
poteptani pred njimi. Tudi dekliski li-
cej je omenil govornik. Povdarjal je,
da je to najboljša šola, kajti tu se vzgo-
jujejo dekleta v liberalnem duhu. Do-
sedaj je dobival ta licej 6000 K letne
podpore, lansko leto so pa črtali teh
6000 K, ker je liberalna; povdaril pa je,
da ni liberalna. Boli ga tudi, ker je pri-
šla kinetijska družba v kmečke roke.

Dr. Tavčar nam je pa včeraj lepe
obljube delal:

Trnovčani bodo dobili nov most, dva
kanala iz Trnovega do prisilne delav-
nice, ki bodeta stala 2 milijona. Hudo
je stokal dr. Tavčar nad tem, da nimajo
liberalci v višjih krogih, to je na Du-
naju, nič kredita. Nadalje se jezi čez
desetmilijonsko posojilo in namerava-
ne deželne električne naprave.

Za dr. Tavčarjem je stavil Anton
Pogačnik, poštni uslužbenec sledečo
otroško resolucijo:

1. Zoper dr. Pegana glede akade-
mične izobrazbe. — 2. Zoper novi cestni
zakon. — Da naj volijo vsi narodno-
napredno stranko.

Vzdignil se je tudi Ribnikar. Ome-
niti je treba, da ga bode hudo pink-
pink, ker pravi, da dela dr. Šusteršič
politiko s pink-pink po Dalmaciji in
po Poljskem.

Nato sta odkorakala dr. Tavčar in
dr. Triller v spremstvu par sokoličev
nazaj v belo Ljubljano in jih menda
Trnovci ne bode več videli.

lj **Slovensko gledališče.** V soboto,
dne 17. t. m., smo zopet videli na na-
šem odru dramatičirano Tolstojevu
»Vstajenje«. Uprizoritev je bila dobra.
Knez Nehljudov spada po našem mne-
nju med najboljše vloge gosp. Nučiča.
Igral je prav tako dobro v predigri
lahkomiselnega častnika, kakor v dra-
mi sami človeka, ki popravlja mladost-
no pregreho. Njegov nastop je bil fin.
Katjuša je igrala gdca. Šetřilova. Ze-
la je zasluženo živahno pohvalo zlasti
po predigri in drugem dejanju. Ni bilo
lahko, igrati enkrat naivno ljubeče de-
kle, drugič pa z vodo in cigareti se
omamljajočo vlačugo, ki zatira v sebi
spomin na lepo mladost, dokler ta ne
izbruhne zopet z elementarno močjo
na dan in jo pelje do vstajenja. Tudi
manjše vloge so se rešile v splošno za-
dovoljnost. V igri in maski dobre tipe
raznih značajev smo videli v seji po-
rotnikov. Omenili bi tu poleg predsed-
nika (g. Bukšek), polkovnika (g. Pe-
ček) in stotnika (g. Povhe) zlasti še iz-
borno zadetega komično-resnega trgo-
vca Bakljaševa, katerega je g. Vr-
rovšek s svojo igro spravil do popolne
veljave. Prizor v ženski ječi (g. Bukš-
kova, Thalerjeva, Danilova, Wintrova
i. dr.) bo pač ostal vsakemu v trajnem
spominu. Lepo insceniran je bil prizor
iz izгона v Sibirijo. — Obisk je bil —
če upoštevamo, da se je igrala resna
drama — dovoljen. J. D.

lj **Lov na hrvaške hazardiste.** Do-
ber lov je napravila mestna policija pri
aretaciji hrvaških hazardistov. Med
temi sta posebno dobrodošla 22-letni
krotilec zveri Jožef Bebek in 25-letni
zidar Štefan Širmer iz Slavonije, ka-
terita sta bila nedavno tudi tukaj areto-
vana, ker sta ukradla nekemu gostu v
neki gostilni v Kolodvorski ulici 80 K.
Pri aretaciji se je Bebek uprl in zagre-
šil hudodelstvo javnega nasilstva. Pri
osebni preiskavi se je našlo pri njem
342 K 68 vin. denarja, žepna tula-ura z
zlati verižico in več zlatih prstanov.
Tudi Širmer je imel žepno tula-uro z
zlati verižico in več zlatih prstanov.
Bebek se izgovarja, da je dobil denar v
znesku 520 K od Nemečka, ki je baje
sedaj z menažerijo v Italiji, policija pa
sumi, da si ga je pridobil z žepnimi tat-
vinami, ki so se zadnji čas dogajale v
vlakih od Trsta do Zagreba. Posebno
sumljiva pa sta oba še, da sta iz žepa
ukradla v čakalnici v Zidanem mostu
nekemu Amerikancu 2000 K (ne 1000).
Kritičnega večera je šel na semenj nek
čevlarski mojster iz Šiske ter videl
Bebeka in Širmerja navidezno dremati
poleg ukradenega, ki je v čakalnici
faktično spal in ko je tatvino opazil,
skočil pokonci ter začel tarnati za de-

narjem. Ovadbo je napravil potem v
vlak nekemu orožniku, ki je bil slu-
čajno v istem kupeju in ga je tudi za-
slušal o zadevi. Po tej tatvini sta se oba
odpeljala v Trst ter si tam nakupila
potrebne reči, minuli teden pa sta
zopet prišla v Ljubljano in se nastanila
v Kolodvorski ulici. Da bi ju ne spo-
znali, sta si nakupila mnogo fine in
različne obleke, suknjiče s kozuhovino,
tako da sta izgledala, kakor prava ka-
valirja. Hodila sta po raznih gostilnah
in kavarnah ter iskala nadaljnjih žrtev.
Sedaj ju je dohitela usoda in je upati,
da jima bode sodišče dokazalo, da de-
nar, ki sta ga imela in potrošila, ni bil
Nemečkov, marveč, da sta ga dobila na
način, katerega kazenski zakon ne do-
pušča.

lj **Prijeti hazardisti.** K tozadevni
sobotni vesti se nam poroča še tole: Že
zadnjič smo objavili, da je policija pri-
jela dva hrvaška delavca, ker sta
obrala v neki gostilni z igro na kocke
in naprtnike nekega fotografa za
150 K in celo natakara se je jima
nasedla za 20 K. Ko sta bila izpuščena
iz zapore, sta svoj »delokrog« razširila
na Šiško. Tudi tam sta operirala s to
obrtjo. Ko je orožništvo o tem izve-
delo, ju je takoj zasledovalo in o tem
obvestilo ljubljansko policijo, ki je ta-
koj napravila svojo dolžnost. Moža-
karji so se aretaciji ustavili in le s po-
močjo gostov so bili uklenjeni in od-
peljani v zapor. Ti so Jurij Tumljanov-
vič, 19 let star iz Brinja, ki je tudi za-
radu javnega nasilstva in potepuštva
izgnan iz Avstrije, Djura Modrinčič, 32
let star iz Koranskega Luga, Peter Ju-
vanovič, 19 let star iz Klanca, Ivan Bla-
žević iz Kapel pri Brežicah in še dva
druga. Tumljanovič je imel pri sebi
razne tuje legitimacije, na hrbtu itali-
janske karte, v ustih pa štiri igralne
marke. Med družbo je bila prijeta tudi
vlačuga Marija Seljakova.

lj **Iz železniške službe.** Postaje-
načelnik g. Lavoslav Pahor v
Borovnici je resigniral na to mesto,
prestavljjen je kot revident v Ljublja-
no; na njegovo dosedanje mesto pa je
imenovan gosp. Stroj.

lj **Promocija notarskega kandidata**
g. Otokarja Baša se vrši jutri na du-
najskem vseučilišču.

lj **Garibaldi v Ljubljani.** V kine-
matografu na Franca Jožefa cesti, ko-
jega lastnik je neki Fiala, kažejo zdaj
neko serijo, ki predstavlja zgodbe zna-
nega generala tisoč capinov, Giuseppe
Garibaldija in njegove hrabre Anite.
Zoper to, da Garibaldija predstavljajo,
nimamo nič, ker končno tudi Kranjci
radi vidijo, kakšen je bil mož, o kate-
rem živji spomin tudi med našim ljud-
stvom, a da se uprizarja serija, ki po-
veličuje njegova dejanja, to pa nikakor
ni dopustno, ker kruto žali patriotična
čustva našega občinstva. Tako kaže
n. pr. ena slika, kako pride med Gari-
baldijem in njegovo pisano »vojsko« in
med avstrijskimi vojaki, ki so kot taki
v svoji takratni beli uniformi in viso-
kim čakami z orlom natančno ozna-
čeni, do boja, v katerem se končno av-
strijski oficirji udajo in izroče Gari-
baldiju svoje sablje! Neka druga slika
kaže, kako avstrijski vojaki mimo Gari-
baldija defilirajo. To pa je res pre-
neumno. Giuseppe Garibaldi je bil čis-
to navaden pustolovec, njegovi pristo-
volci časih še čevlje niso imeli, kadar
pa so Avstrijci kje zavohali, so že de-
set kilometrov preje pete pokazali. Na
Laškem je občinstvo že tako zabito, da
se mu smeje take slike kazati in zra-
ven še ploska, pri nas pa to ne gre, po-
sebnost v Ljubljani, kjer laške prismo-
darje nikakor niso po našem okusu.
Deželno vladno pozivljamo, da to serijo
nemudoma prepove, ker se čuje, da so
zadnjič neki preveč navdušeni Lahi v
kinematografu svojemu Garibaldiju
demonstrativno ploskali, pri tej pri-
liki pa deželno vladno sploh opozarja-
mo, da kinematograf tudi v drugem
oziru dobro nadzira v zmislu sedanje
akcije zoper pravnost žaleče podobe.

lj **Roditeljski sestanek na c. kr.**
II. drž. gimnaziji. V sredo dne 21. de-
cembra se bode vršil v fizikalni dvo-
rači c. kr. II. državne gimnazije prvi
roditeljski sestanek v tekočem šolskem
letu s predavanjem gospoda šolskega
svetnika in ravnatelja dr. J. Bezjaka o
kazni kot vzgojnem sred-
stvu. Začetek ob 6. uri zvečer. Ravnateljstvo
prav vlnudno vabi k temu
sestanku starše in njih namestnike ter
druge prijatelje šolske mladine.

lj **Čuden mož.** Pisali smo v soboto,
da lastnik glasila mladinov noče pla-
čati Slavoju Škerlju svot iz dohodkov
inseratov, kakor se je glasila sklenjena
pogodba. Tako je in nič drugače, in
zato se vrši ta čedna pravda! Menda pa
izdajatelj glasila mladinov sam ne vé,
kaj bi moral vse plačati, zato se tudi iz
te pravde »ne spozna«. Ta čuden mož
ne vé, da se je okr. sodišče proglasilo
le za nekompetentno in se izreklo, da

stvar spada pred obrtno sodišče. In iz tega mož že sklepa, da mu ne bo treba nič plačati. Res čuden in čeden mož!

Ij Umrl je v Ljubljani po kratki bolezni zasebnik g. Viktor Schiffer. — Umrla je polkovnikova soproga ga. Marija Polainer pl. Kankenburg rojena Planer.

Ij Slovensko deželno gledališče. Jutri, v torek drugič za neparabonente Kálmánova vojaška opereta »Jesenski manever«. — V četrtek Leharjeva najpriljubljenejša opereta »Graf Luksemburški« (za parabonente). — V soboto zvečer ni predstave.

Ij Ukradene vreče. Minuli teden je prinesel k nekemu trgovcu na Zaloški cesti prodajati nek neznane 25 cementnih vreč, in ker jih ta ni hotel kupiti, je vreče popustil in zbežal. Policija je takoj uvedla preiskavo in dognala, da sta te vreče ukradla pri »Gospodarski Zvezi« 37-letni dninar Franc Nakarst iz Tuhinja in 38-letni Martin Podjed iz Smlednika. Oba je policija aretovala in izročila sodišču.

Ij Zaklad v prsti. 28-letni trgovski uslužbenec Peter Strniša je prinesel po naročilu k neki stranki na Tržaški cesti nekaj blaga. Porabil je pa priliko in segel v žep na zidu visečega krila in izmaknil iz denarnice tolar za 5 kron. Po ovadbi je našla policija ukradeni denar v prsti za zahajališčem. Strniša boše dajal za svoj čin odgovor pri okr. sodišču.

Razglednice Slovenske Straže za Božič in Novo leto so že izšle! Razprodajalci, trgovci, društva, podružnice dobe 100 izvodov za 8 kron. Ne kupujte za Božič in Novo leto tujih!

Štajerske novice.

š Tepez med šolarji s smrtnim izidom. Učenca ljudske šole Ferdinand in Rajmund Kropič iz celjske okolice sta se sprla 15. t. m. s součencem Alojzom Gradtom. Vsi trije so prišli s krvavimi glavami domov. Oba Kropiča sta se hotela nad Gradtom maščevati; pričakala sta ga 17. t. m., ko sta šla v šolo, na cesti in ga vrgla na tla. Ferdinand Kropič je pokleknil na Gradta in ga večkrat sunil v trebuh. Gradt je v par dnevih nato umrl. Sodnijska preiskava bo pokazala, ali je Gradt vsled teh poškodb umrl.

š Sedemletni ubijalec. V Sevnici sta se strela petletni Martin Kladnik in neki sedemletni dedek. Mali Kladnik je dobil od svojega nasprotnika sunek z noge v trebuh. Ponoči je postalo Kladniku tako slabo, da je ob 2. uri zjutraj umrl.

Poizkušeni samoumori Hofrichterja. Hofrichter, bivši nadporočnik in odpošiljatelj strupenih pilul, se je poizkušal zadnji čas večkrat usmrtiti. Prepeljali so ga v drugo celico, kjer ga ostro opazujejo.

Ameriške novice.

Slovenska cerkev pogorela. V Aldridge, Mont., je dne 17. oktobra pogorela slovenska cerkev sv. Družine. Ogenj je zanel zlobna roka. Goreti je začela ob pol dvanajsti uri ponoči. Cerkev je bila postavljena leta 1901. in je stala 1500 dolarjev. V cerkvi je bila spravljena zastava slovenskega društva sv. Jožefa, ki je tudi zgorela.

Blagoslovljena slovenska zastava. Združena slovenska društva sv. Barbare št. 41, 44, 47 in 59 v Frontenacu, Kans., so si naročila zastavo, katera je bila pred dnevi blagoslovljena. Udeležba pri slavnosti je bila velikanska.

Slovenec ponesrečil v ameriški tovarni. V St. Francis bolnišnici v Pittsburgu, Pa., je rojak J. Zidar. Bil je uposlen v tovarni v Oakmont, ne daleč od Pittsburga in je tam zadobil smrtno poškodbo. Veliko kolo pri stroju se je namreč prelomilo ter padlo na blizu se nahajajočega Zidarja, kateremu je eno nogo popolnoma zdrobilo, drugo pa zlomilo ter tudi eno rebro zelo poškodovalo. Zdrobljeno nogo so mu odrezali nad kolenom. Upanje na okrevanje je jako slabo.

Ustrelil se je po nesreči v Brockwayu, Minn., Slovenec Jožef Torkar s puško v nogo. V bolnici so mu nogo odrezali.

JEZIKOVNO ZNANJE OFICIRJEV.

Vojno ministrstvo je z oziroma na to, da se bo uvedla dveletna službena doba in, bo treba zato intenzivnejšega šolanja vojakov, odredilo, da se imajo

v bodoče častniki velikobolj kakor doslej priučiti drugemu deželnemu jeziku, oziroma jeziku polka, to je moštva. Dosedanji jezikovni kurzi za častnike niso imeli zaželjenega uspeha, vsled česar se bo to zdaj reorganiziralo in se bodo uvedle stroge izkušnje, vrh tega morajo poveljstva jezikovni izobrazbi častnikov posebno skrb posvečati.

Telefonska in brzojavna poročila.

BISKUP NAKIĆ UMRL.

Spljit, 19. decembra. Zjutraj je umrl, zadet od kapi, biskup Nakić.

O POLITIČNEM POLOŽAJU.

Dunaj, 19. decembra. Včeraj je govoril v Hornu poslanec dr. Gessmann o političnem položaju in izvajal: Ali bo prihodnji kabinet parlamentaren, mešan ali zgolj uradniški, to se danes ne more še z gotovostjo reči. Gotovo pa je, da uradniško ministrstvo ne bo moglo gladko rešiti velikih vprašanj, ki so na vrsti, tako uredbo državnih in sanacijo deželnih financ, češko-nemško spravo in razmerje z Ogrsko; imelo bi se pač boriti z jako velikimi težkočami. Odločitev bo padla v drugem tednu januarja. Predpogoj je pa, da se Čehi in Nemci pobotajo. Do popolne sprave seveda ne bo moglo v tako kratkem roku priti, toda rešiti se bodo morale vsaj nekatere temeljne stvari, v prvi vrsti jezikovno vprašanje avtonomnih in državnih uradov ter oblasti.

AVDIJENCE.

Dunaj, 19. decembra. Cesar je včeraj dopoldne v posebnih avdijencah sprejel barona Bienenrtha in grofa Khuen-Hedervarya. Slednji mu je poročal o političnih dogodkih na Ogrskem in ga obvestil, da je predložila vlada v parlamentu predlog, da se sprejme bančni provizorij za tri mesece. Nato je grof Khuen konferiral z admiralom Montecuccolijem. Ogrska vlada se namreč nekaj upira glede dreadnoughtov, ker hoče admiral Montecuccoli tudi četrtega dreadnoughta dati zgraditi v Pulju ali v Trstu, ne pa v mažarski ladjedelnici »Danubius« na Reki, ker slednja ni v stanu ladjo v pravem času zgraditi. Govori se, da Mažari zato hočejo kompenzacijo, da bi se še dva dreadnoughta gradila, česar pa se naša vlada seveda brani. Ali bo cesar šel osebno v Budimpešto otvoriti delegacije. Še ni gotovo; odvisno bo to od vremena.

BANČNI PROVIZORIJ V OGRSKI ZBORNICI.

Budimpešta, 19. decembra. Vlada je danes zbornici predložila predlogo, da se bančni provizorij za tri mesece podaljša. Opozicija, ki je bila prej napovedala boj, je molčala, le član Justhove stranke grof Battiany je zaklical: Živela samostojna, v gotovini izplačujoča banka!

BIVŠI POŠTORSKI ŽUPAN OB- SOJEN.

Korneuburg, 19. decembra. Danes sta stala pred sodiščem bivši župan v Poštorni Havliček in njegov tajnik, obdolžena prestopka zoper volivni zakon. Zagovarjal ju je poslanec dr. Stransky. Havliček je bil obsojen na 14 dni aresta, tajnik pa na en teden. Dr. Stransky je prijavil pritožbo ničnosti.

POTOVANJE RUSKEGA ZUNANJEGA MINISTRA.

Pariz, 19. decembra. Potrjuje se vest, da bo ruski zunanji minister Sasonov potoval prihodnjo pomlad v Pariz in London.

PONESREČEN AVIATIK.

Dover, 19. decembra. Tu je ponesrečil znani aviatik Graham. Padel je iz aeroplana in bil precej občutno ranjen, aparat pa se je popolnoma razbil.

200 OSEB ARETOVANIH.

Varšava, 19. decembra. V Lodzu je bilo aretovanih 200 oseb, večinoma delavcev, zaradi politične propagande.

Opozoritev.

Opozarjam vsakterega, kateri bi moji soprogi Alojziji Zajc kaj posodil oziroma upal, da jaz nisem plačnik, istotako tudi nisem plačnik dolgov, ki bi jih napravil moj sin Franc Zajc.

Ivan Zajc

prekajevalec in posestnik

Poljanska cesta 73.

3667

Preden si nakupite božičnih daril, blagovollite si ogledati še moje izložbe in presodite cene! — Potrudite se potem v mojo trgovino, kjer se Vam daje drage volje vsaktera pojasnila, da se prepričate in odločite se bodele takoj, da si nabavite svoje potrebščine le pri domači trdki
H. SUTTNER, LJUBLJANA, Mestni trg ali Sv. Petra cesta. Specialna trgovina najnovejših precizjskih ur moje lastne tovarne ur v Švici z znamko „IKO“.
Največja zaloga ur, zlatine in srebrnine, juvelov ter briljantnih nakitov itd., istotako ogromna izbira kina-srebrnega blaga kakor nastavkov, jedilnega Postrežba strogo solidna! Cene najnižje! Telefon 273. Brzojavni naslov: „H. SUTTNER“. Na pismono vprašanje se odgovarja z ubrzo pošto. Cenik poštno prosto.

Zahvala.

3672

Za izraženo sočutje povodom smrti naše preljubne, drage soproge, oziroma matere, stare matere, tašče, tete in sestre, visokorodne gospe

Fani grofice Lichtenberg roj. Beltsch

kakor tudi za številno udeležbo pri pogrebu ter za krasne darovane vence se najiskrenejše zahvaljujemo

globoko žalujoči ostali.

Ljubljana, 17. decembra 1910.

Proda se

3663

hiša

s 100 kvadr. sežnj. zemljišča, za ceno 1000 K. Več pove lastnica

Katarina Schweiger v Zg. Šiški št. 47

1500

smrekovih hlodov prodaja potom javne dražbe, vršče se dne 28. decembra 1910 ob 1. uri popoldne v Kazini.

Županstvo občine na Jezerskem,

Koroško.

3668

Zahvala.

Globoko potrtem srcem izrekamo vsem onim, ki so nam na tako iskren način izrazili svojo sožalje povodom smrti naše iskreno ljubljene angeljsko dobre soproge, ozir. sestre, matere, stare matere in tašče gospe

Avguste Treo roj. Klemenzen

dalje za mnoge krasne darovane vence in nad vse častno, zelo številno spremstvo drage pokojnice k zadnjemu počitku svojo najtoplejšo, najiskrenejšo zahvalo.

3671

Ljubljana, dne 18. decembra 1910.

Globoko žalujoča rodbina Viljem Treo s sorodniki.

3665

Potrtem srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naša iskreno ljubljena soproga ozir. mamica, tašča, stara mamica, sestra in teta, gospa

Marija Zorman

trgovčeva soproga

danes popoldne ob 3. uri, prevedena s svetimi zakramenti za umirajočo mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb predrage bode v torek t. j. 20. decembra ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti, Florjanska ulica 4 v rodbinsko rakev na pokopališče k sv. Krištofu.

Ljubljana, 19. decembra 1910.

Alojzij Zorman
soprog.

Metod, Ivan
sinova.

Št. 39830

Ponudbeni razpis.

Podpisani mestni magistrat razpisuje za policijsko stražo dobavo uniform klobukov, čepic, sabelj, rokavic in zavrtnikov.

Ponudbe za to opravilo morajo biti opremljene s cenovniki in jih je vlagati do

29. decembra 1910

pri podpisnem magistratu, ki si pridržuje pravico, po lastnem prevdanku izbrati si ponudnika.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dne 15. decembra 1910.

3652

Božična darila!

orodja itd., itd., vse v najmodernejšem slogu.

* **Črna žena.** Zgodovinska povest. Priredil Javoran. Ljubljana 1910. Založila »Katoliška Bukvarna«. — Tako zanimive povesti pač še ni izdala »Katoliška Bukvarna«, kakor je ta-le! Godi se v času bojev s Turki in kmečkih puntov na Gorenjskem blizu rajskega Bleda. Pripovedovanje je tako živo, da se ti zdi, da sam doživljaš te dogodke, kmečki značaji kakor iz krvi in mesa, tedanje razmere pa so opisane verno in tako, da nam stopajo oni časi pred oči res, kakršni so bili. Gre se za gorenjskega kmeta Franceta, ki je, ko je služil za vojaka, spoznal neko ciganko Nigano, ki ga je strastno ljubila in katero je vzel za ženo, a je imel veliko z njo pretrpeti, ker je bila ciganska princesa in mu je vedno uhajala in izginila. Meneč, da je umrla v nekem hlevu, ki so ga Turki zažgali, je vzel drugo ženo Zalko. Nigana pa se kar naenkrat pojavi na Gorenjskem kot črna žena in povzroči veliko strahu; France pa se ožunači, jo gre iskat in spozna, da je njegova žena. Odide z njo na Hrvaško, tu mu pa Nigana zopet uhaja, on iz žalosti gre zopet služiti vojake, nato pa pride kot vojak na Gorenjsko v svojo bivšo domačijo, kjer se je pojavil kmečki punt. Sem pa pridejo tudi Turki in ž njimi Nigana, ki vzame pri neki priliki konec, ko kmetje razstrele skale, da se zvale na Turke. France se vrne zopet k svoji Zalki in živi srečno do konca. Ta tako mikavna povest je polna pristnih kmečkih značajev, med njimi navihani možiček Štefulček iz Kroke, ki se dela gluhega, kadar mu kaj prav ni, opisujejo se naši gradovi in življenje v njih, burno vojaško življenje v oni dobi, kmečke navade in sege ter tedanji krvavi boji in pohodi. »Črna žena« bo za naše ljudstvo najprijetnejše razvedrilo v zimskih dneh in vsako društvo bo z njo obogatelo za knjigo, ki se bo povsod z največjim zanimanjem brala. — Cena brošurani knjigi 1 K 40 vin., vezani 2 K, po pošti 20 vinarjev več.

* **Robinson starši.** Povest s podobami za otroke. — Širom sveta znana, pri vseh narodih udoinačena in na vse jezike prestavljena je stara povest o Robinsonu in njegovih zanimivih dogodkih. Da se seznanimo naša deca s to odlično povestjo, ki je tudi za razvoj otroškega uma precejšnega pomena, je izšla ravno kar v zalogi »Katoliške Bukvarne« v Ljubljani knjiga, opremljena s krasnimi večinoma večbarvnimi slikami in potrebnim tekstom. Cena samo 1 K 40 vin., po pošti 30 vin. več. Knjiga je izšla v lepi opremi in krasno izvedene večbarvne slike bodo tudi odrasčenega človeka zanimala in zabavale.

: Naročajte „Slovenca“ :

Kurzi efektov in menjic.

dne 17. decembra 1910.

Skupna 4% konv. renta, maj—november	9365
Skupna 4% konv. renta, januar—julij	9365
Skupna 4-2% papirna renta, februar—avgust	9760
Skupna 4-2% srebrna renta, april—oktober	9760
Avstrijska zlata renta	11645
Avstrijska krona renta 4%	9350
Avstrijska investic. renta 3 1/2%	8345
Ogrska zlata renta 4%	11170
Ogrska krona renta 4%	9195
Ogrska investicijska renta 3 1/2%	8175
Delnice avstrijsko-ogrske banke	1879
Kreditne delnice	60975
London vista	24005
Nemški drž. bankovci za 100 mark	11752 1/2
20 mark	2349
20 frankov	1903
Italijanski bankovci	9490
Rublji	253 3/4

Sodarskega učenca

močne postave, sprejme z novim letom I. Izopa naslednik Valentin Bostjančič, sodarski mojster v Beljaku, Paracelsova ulica šte. 8. 3656 3

Razpis.

Razpisuje se služba drugega občinskega redarja.

Letna plača je K 1020— in ima vso prosto obleko.

Prošnje se sprejmejo do 29. t. m. v tukajšnji urad. Sprejme se ga takoj.

Županstvo Jesenice,

dne 16. decembra 1910.

3653

Knjigoveznica „Katol. tisk. društva“ v Ljubljani

se priporoča v izdelavo vsakovrstnih knjigoveških del.
Specijaliteta: črtanje poslovnih knjig
za denarne zavode, trgovce, tovarnarje, društva i. t. d.
Vsako naročilo se točno in natančno po predpisu izvrši. Raznovrstni vzorci na zahtevo brezplačno.

Za Božič

priporoča

P. Kirbisch, slaščičarna

Ljubljana, Kongresni trg 8

svojo veliko izbero okraskov, figur, bonbonjer, košaric s sadjem, oslajenega in stisnjenega sadja v skatlah, najfinejših bonbonov, zvitkov (Kletzenbrod), mandeljnikov, lecta, poprenih kolačev itd.

Za božično drevesce najfinejši, najlepši in najcenejši obeski iz testa iz „španskega vetra“, sladkorja, kutn. sira in čokolade, najfinejše pecivo za čaj, patience-slaščice, šampanjski piskoti, kakao, čokolada, čaj, rum, najfinejša namizna vina, likerji, prepečenec, kifeljci, karlovski oblati za torte.

Za praznike najfinejše potice, plnce in masleni kruh. — Zbrani obeski za božično drevo od K 2— višje.

Naročila na deželo najtočneje.

3605 5

3658 (5)

Oklic.

V konkurzno maso zadruga „Agro-Merkur“ spadajoči

I. v Ljubljani in Siški se nahajajoči:

1. Konji, konjska oprava, vozovi in krma v sodno dognani cenilni vrednosti 2245 K — h;
2. Zaloga moke in otrobov v sod. dognani cenilni vrednosti 6594 K 63 h;
3. Zaloga vina v sodno dognani cenilni vrednosti 37.353 K 66 h s kletarsko opravo in sodi v sodno dognani cenilni vrednosti 11.552 K 54 h;
4. Zaloga specerijskega blaga v sod. dognani cenilni vrednosti 17.570 K 06 h;
5. Zaloga konjaka, špirta in drožinke v sodno dognani cenilni vrednosti 12.329 K 59 h s kletarsko opravo in sodi v sodno dognani cenilni vrednosti 1211 K 66 h;
6. Skladiščna oprava v sodno dognani cenilni vrednosti 2574 K 99 h;
7. Pisarniška in sobna oprava v sodno dognani cenilni vrednosti 1397 K 08 h skupno ali vsaka zase

II. V Trstu se nahajajoča:

1. Zaloga blaga obstoječa iz moke, otrobov, ovs, gnojil in raznih špecerij v sodno dognani cenilni vrednosti 15.066 K 65 h;
2. Skladiščna ter pisarniška oprava v sodno dognani cenilni vrednosti 737 K 20 h skupno ali vsaka zase

prodajo se ofertnim potom

kakor stojijo in ležijo.

Konkurzna masa ne prevzame jamstva za kakovost in količino, pridržuje si pa pravico, posamezne prazne sode in vreče ter kose oprave proti odbitku njih sodno dognane cenilne vrednosti od kupnine iz prodaje izločiti.

Pismene ponudbe, opremljene z 100% vadijem, vložiti je pri podpisnem upravitelstvu konkurzne mase

najkasneje do vštetea 24. decembra t. l.

in ostanejo ponudniki na ponudbe vezani

do vštetea 31. decembra t. l.

Konkurzna masa ni vezana na najvišjo ponudbo ter si pridržuje pravico, došle ponudbe brez ozira na njeno visokost sprejeti ali odkloniti.

Ponudnik, kojega ponudba se sprejme, mora kupnino odšteti priloženi vadij takoj, ko se mu naznani sprejem njegove ponudbe, v roke upravitelja konkurzne mase plačati.

Ako se plačilo kupnine točno ne vrši, zapade položeni vadij v korist konkurzne mase ter je konkurzna masa opravičena, od kupne pogodbe odstopiti.

Po plačilu kupnine mora kupec prodano zalogo in opravo tekom 8 dnij prevzeti ter odstraniti.

Inventurni zapisniki leže pri c. kr. deželni sodnji v Ljubljani v sobi št. 140.

Prepis inventurnih zapisnikov glede v Ljubljani in v Siški se nahajajočih predmetov so na vpogled v pisarni podpisanega konkurznega upravitelja, prepis inventurskega zapisnika v Trstu se nahajajočih predmetov pa v pisarni gospoda dr. I. Zencovicha, c. kr. notarja, v Trstu. Via S. Spiridione št. 6.

Predmete v Ljubljani in v Siški razkaže na željo podpisani konkurzni upravitelj, predmete v Trstu pa gospod notar dr. I. Zencovich.

V Ljubljani, dne 16. decembra 1910.

Dr. Josip Sajovic,

advokat v Ljubljani, Gosposka ulica št. 3,
kot upravitelj konkurz. mase zadruga
„Agro-Merkur“.

Značajan trgovec v Ljubljani

z dobro upeljano in vspevajočo trgovino, se želi glede

poročitve

seznaniti z gospodično primerne starosti, ki bi imela nekoliko premoženja in veselje do trgovine. Dopise s sliko v prilogi, ki pa se vrne, je doposlati pod: „Srečen zakon, vesela bodočnost“ na upravnštvo tega lista. Tajnost pod častjo zajamčena. 3633 3

Za „Marijine družbe“ se priporoča:

2 „Tantumergo“

Zložil Al. Mihelčič, op. 10. Prodaja „De-kliška Marijina družba“ v Metliki. 3642

Kolesarjem v znanje!

Kdor si hoče ohraniti svoje kolo v dobrem stanju, za časa rabe pa se ogniti mnogim stroškom, da naj svoje kolo v zimski seziji skrbno pregledati, očistiti ter shraniti v primerno temperiranem prostoru. 3621

Vse to oskrbi proti mali odškodnini, primeren prostor pa da brezplačno na razpolago trdka

K. Camernik

specijalna trgovina s kolesi in posameznimi deli
Ljubljana, Dunajska c. 9.

Župni urad v Vavtvasi razpisuje službo organista in cerkvenika.

Plača letnih 800 K v gotovini, prosto stanovanje in poraba vrta. — Prednost imajo tisti, ki znajo voditi pevski zbor. Nastop ob novem letu. 3565 10

Nova hiša

se da v najem s 3 sobami, kuhinjo, shrambo in 2. kletima ter vrtom s 1. januarjem. Več se izve pri Dragotinu Kepa, Wagensberg pri Litiji. 3637

Agente

za prodajo garantovanih srečk in papirja trajne vrednosti se išče proti visoki proviziji in nagradi. Ponudbe naj se pošiljajo na: Administracijo „Neue Fortuna“ Budapest V, Börse, Postfach 78. 3625 (6)

50% prihranite

stroškov v gospodinjstvu na mleku, sladkorju in kavi; **krl. moč, zdravje** do-sežete in ohranite, ako pijete

SLADIN

Kdor se hoče o tem prepričati, dobi vsak 3601 knjižico brezplačno

v lekarni Trnkóczy zraven rotovža v Ljubljani ali po pošti, vsak, kdor po njo piše.

Sprejme se mlada, zdrava

3636

kuharica

za gostilno na kmete, katera razume in je voljna vsa kuhinjska, hišna in vrtna dela opravljati. Plača po dogovoru, vstop takoj. Ponudbe pismeno pod št. 1910 na upravnštvo Slovenca.

Graščinsko veleposestvo

v bližini Sevnice se prod. Mera rodovitne zemlje 94 oralov, pri cesti, 8 minut od fare in šole, lepi gozdi, travniki in polje, grad, 12 sob, velika gospodarska poslopja. Na plačilo potrebno K 10.000 do 16.000. Naslov: Fran Tomšič, Valvazorjev trg št. 4, Ljubljana. 3643 2

ROŽIČNE PESMI

(Riharjevi in drugi napevi).

3 za solo in mešani zbor, 2 za moški zbor.
Uredil Josip Sicerl, Ribnica.

Naroče se po nakaznici pri skladatelju v Ribnici. Partitura samo K 1.20. 3632

Wolfram-žarnica „Tungsram“

je najpopolnejša in najštedljivejša kovinsko-žična svetilka.

Poraba toka
ca. **1 vat**
za svečo.

Lepa, prijetna,
jednakomerna,
in bela luč.

Povprečno gori
okolu 1200 ur

70%
prihranka
toka

napram drugim
ogljeno-žičnim
svetilkam.

V obliki hruške
ali kroglice.

Trpežna in ne-
občutljiva proti
prelomu.

Cene:

od 40—135 voltov za 16, 20, 25, 32, 40, 50 sveč
" 136—175 " " 25, 32, 40 sveč
" 136—175 " " 50 sveč
" 176—250 " " 25, 32, 40 sveč
" 176—250 " " 50 sveč

K 2.40
" 3.60
" 3.25
" 4.25
" 3.60

ZAVOD ZA TEHNIČNE IN ELEKTROTEHNIČNE
NAPRAVE, Ljubljana, Dunajska cesta 22.

3491

Vrline pisalnega stroja L. C. SMITH & BROS

z ozirom na solidnost in praktično uporabo!

10letno funkcijsko jamstvo!

V Ljubljani v rabi pri: vis. c. kr. deželni
vladi, slav. dež. odboru, vod-
stvu deželne bolnice, mestnem magistratu,
trgovski in obrtni zbornici, trgovski in
obrotni banki, Kmetijski posojilnici idr. idr.

Vsled tečaja na kroglih
pri tipkinem dvigalcu:

Največja prevdarna moč
Zelo lahak udar
Najmirnejši tek
Oster odtis črk
Nikaka utrujenost pisca
Tabulator
Returnna tipka
Spremenljiv valjec

Vsaka tipka teče na
15 kroglih:

Brez vsakega drgnjenja
Nikako tresenje pri
udaru
Neomejena trpežnost
Prijetno pisanje
Dvobarven trak
Avtomatična premena
traku.
Priprava za pisanje
matric

Tečaj na kroglih
pri tipk. dvigalu

Zahtevajte prospekte in brezplačno razkazovanje od

THE REX CO, LJUBLJANA

Šelenburgova ulica št. 7, — Telefon št. 38.

Vse druge pisarniške potrebščine.

Rabljeni stroji od K 100.— dalje.

St. 39.065.

Razglas.

Začetkom leta 1911. se ima v smislu zakona z dne 29. marca 1869 (drž. zak. št. 67), oziroma vsled odloka c. kr. ministrstva za notranje stvari z dne 20. avgusta 1910 (št. 148 drž. zak.) izvršiti splošno ljudsko popisovanje po stanju z dne 31. decembra 1910.

Za to popisovanje si mora vsakdo svoje listine, kakor rojstni list, poročni list, poselsko knjigo itd. pravočasno poskrbeti in imeti ob popisu-
vanju pri rokah.

Z ozirom na določbo §§ 19. in 23. zgoraj navedenega zakona je dolžan nadalje vsak imetnik stanovanja, oziroma vsak družinski gospodar, imeti pripravljene za moške osebe, katere je v stanovanju popisati in katere so rojene v letih 1891. do vštete leta 1901. ter imajo domovinsko pravico v kaki v državnem zboru zastopanih kronovin, kolka proste izpiske iz rojstne knjige, katere je izdati brezplačno, ali pa poverjen prepis rojstnega lista.

Dolžni so torej vsi imetniki stanovanj in družinski gospodarji, v kojih stanovanjih so ali bodo dne 31. decembra t. l. take osebe, ako le-te še nimajo poverjenih prepisov dotičnih rojstnih listin, preskrbeti si za vsako tako osebo takšen prepis ali izpisek najpozneje do konca tega leta ter se imajo v ta namen takoj obrniti na dotični župnijski ali matični urad, kjer se ti podatki hranijo ali kjer se je vpisalo rojstvo.

Ta rojstni list, oziroma ta izpisek bode potem prilepiti na raznanil-
nico, v kateri se izvrši popis dotične osebe.

To se daje javno na znanje vsled razpisa c. kr. deželne vlade za
Kranjsko z dne 6. decembra 1910, št. 29.985.

Mestni magistrat ljubljanski

dne 11. decembra 1910.

Za oskrbovanje občinskih opravil mesta Ljubljane začasno postavljeni
c. kr. deželne vlade svetnik

Laschan I. r.

3627

lastnik prve največje slovenske svečarne

v Gorici

ulica sv. Antona št. 7.

Priporoča prečastiti duhovščini, slav. cerkvenim oskrbnim-
štvom in p. n. slavnemu občinstvu 3315

čebelno-voščene sveče, zvitke, kadilo, med itd. itd.

Kakovost izdelkov in nizke cene izključujejo vsako konkurenco.

KLOBUKI, CILINDRI

čepice, kravate, perila samo zadnje novosti v
modni in športni trgovini za gospode

P. Magdič

3012

Ljubljana, nasproti glavne pošte.

Za Božič znižane cene!

Anton Šarc specialna trgovina
perila.
Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 5
nasproti glavne pošte.

2964 1

Lepa božična in novoletna darila!

Najbogatejša in velikanska tovarniška zaloga
po najnižjih cenah.

Budilke od K 3.— naprej
nikelnaste ure od 5.—
srebrne ure od 7.—
šivalni stroji, najnovejši, od 60.—

Vse novosti in velika izbira **briljantov, srebrnine,**
china-srebra, namiznih oprav, nastavkov, vaze
itd. Ceniki s koledarjem in lepi plakati (kinč za go-
stilne) tudi po pošti zastoj. — Najboljša postrežba.

Za obilne naročbe
se priporoča:

FR. ČUDEN, urar v LJUBLJANI (samo nasproti
franciškanske cerkve).

Zadnjih 14 dni!

pri

3607

J. Grobelniku v Ljubljani.

Do konca tega leta se morajo lokali izprazniti, zaraditega
prodajam vse ostalo manufakturno blago odslej

za vsako primerno ceno.

Izkoriščajte to redko priliko!

Gospodje!

Sukna je še lepa izbira; pre-
skrbite se torej z oblekami,
površniki in zimskimi suk-
njami!